

Teofil Siudy

"Maryja a Duch Święty" : Częstochowskie Sympozjum Mariologiczne

Salvatoris Mater 1/1, 409-411

1999

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Ks. Teofil Siudy

„Maryja a Duch Święty” Częstochowskie Sympozjum Mariologiczne

W Wyższym Seminarium Duchownym w Częstochowie odbyło się w dniach 22-23 maja 1998 roku ogólnopolskie Sympozjum Mariologiczne na temat: *Maryja a Duch Święty*. Organizatorami sympozjum byli: Katedra Mariologii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego i Częstochowski Oddział Polskiego Towarzystwa Teologicznego. Sympozjum częstochowskie zgromadziło wykładowców i studentów teologii zarówno duchownych, jak i świeckich, kustoszów sanktuariów maryjnych, siostry zakonne – w sumie około stu osób z całej Polski. Reprezentowali oni głównie Lublin, Warszawę, Kraków i Częstochowę. Na sympozjum wygłoszono 11 referatów i odbyły się dwie dyskusje panelowe. Całością prac kierowali: o. prof. dr hab. Stanisław C. Napiórkowski OFMConv. – kierownik Katedry Mariologii KUL i ks. dr Teofil Siudy – kierownik Oddziału PTT w Częstochowie.

Sympozjum, w kontekście Roku Ducha Świętego przed Jubileuszem Odkupienia Roku Dwutysięcznego, ukazało szerokie spektrum wątków tego, jakże istotnego w mariologii, tematu więzi Dziewicy Maryi z Duchem Świętym. Można powiedzieć, że wpisaliśmy się – jakkolwiek nieco później od innych – w nurt prac badawczych nad tym zagadnieniem prowadzonych po Soborze Watykańskim II przez Towarzystwa Mariologiczne poszczególnych krajów Europy.

Uczestnicy częstochowskiego sympozjum mieli okazję spojrzeć na zagadnienie więzi Maryi z Duchem Świętym w całym przekroju tradycji. Sympozjum otworzył bowiem referat biblijny ukazujący powiązanie Maryi z Duchem Świętym w pismach św. Łukasza (ks. Włodzimierz Cyran, „*Duch Święty zstąpi na Ciebie*”. *Więź Maryi z Duchem Świętym według św. Łukasza*), a na zakończenie zaprezentowano ten temat w ujęciu Ojca Świętego Jana Pawła II (ks. Wacław Siwak, o. Mieczysław Wit OFMConv., *Maryja a Duch Święty. Badania nad nauczaniem Jana Pawła II*). Ten wielki szereg świadków tradycji – tych, którzy przed nami odczytywali prawdę o powiązaniu Maryi z Duchem Świętym – jednoznacznie ukazał wagę tego tematu zarówno w nauczaniu Kościoła, jak i w poszukiwaniach teologów. Słuchacze referatów łatwo mogli dostrzec historyczną konkretyzację i ewolucję tego zagadnienia. Najpierw była to epoka

Ojców Kościoła, którzy zajmowali się tematem *Maryja a Duch Święty* w kontekście herezji arianizmu i macedonianizmu, dokonując przede wszystkim egzegezy odpowiednich tekstów biblijnych, na czele z Łukaszową sceną zwiastowania (o. Bogusław Kochaniewicz OP, *Maryja a Duch Święty w teologii Ojców Kościoła*). Potem nadszedł czas teologii średniowiecznej, w którym temat więzi Maryi z Duchem Świętym znalazł swoje miejsce w wielkich rozprawach teologicznych. Na dalszy plan zaczął schodzić tutaj właściwy dla Ojców kontekst chrystologiczny i eklezjalny. Maryja i prawda o Niej zaczęły się stawać coraz bardziej autonomiczne. Doszło do tego, że teologowie Średniowiecza postrzegają Matkę Jezusa jako Pośredniczkę łask Ducha Świętego (ks. Józef Warzeszak, *Maryja a Duch Święty według teologów średniowiecznych*).

Na sympozjum nie zabrakło i polskich świadków tradycji. Zaprezentowani zostali franciszkańscy kaznodzieje doby saskiej (Danuta Mastalska, *Maryja a Duch Święty w kazaniach franciszkanów doby saskiej*) i św. Maksymilian Maria Kolbe (ks. Stanisław Gręś, *Maryja i Duch Święty w ujęciu św. Maksymiliana Kolbego odczytowanego przez teologów zagranicznych*). Należy podkreślić, że u tych pierwszych doszło do bardzo niebezpiecznego przenoszenia i przypisywania tytułów i funkcji Ducha Świętego Dziewicy Maryi. Z kolei św. Maksymilian Kolbe, jak powszechnie wiadomo, ukazywał prawdę o więzi Maryi z Duchem Świętym w kontekście Niepokalanego Poczęcia i pośrednictwa Maryi.

Do głosu doszedł również przedstawiciel wschodniej tradycji prawosławnej w osobie znanego dwudziestowiecznego teologa Pawła Ewdokimova (ks. Teofil Siudy, „Panagion” i „Panagia”. *Więź Maryi z Duchem Świętym według Pawła Ewdokimova*). Prawosławne ujęcie omawianego zagadnienia może niewątpliwie ubogacić naszą myśl zachodnią, zwłaszcza - jak się wydaje - w kwestii pośrednictwa maryjnego w Duchu Świętym.

Drugi dzień obrad częstochowskiego sympozjum był przede wszystkim prezentacją współczesnego ujęcia tematu więzi Maryi z Duchem Świętym. Referenci przybliżyli uczestnikom sympozjum myśl znanego dominikańskiego teologa Yves Congara (ks. Kazimierz Pek MIC, „*Per Spiritum ad Mariam*”. *Poszukiwania z Yvesem Congarem*), a także włoskiego teologa z Neapolu Bruno Forte (o. Grzegorz Bartosik OFMConv., *Maryja ikona Ducha Świętego według Bruno Forte*). Pierwszy z nich w haśle *Per Spiritum ad Mariam* wyszedł z nową propozycją teologicznego ukształtowania obrazu Ma-

ryi. Drugi z kolei zaproponował przede wszystkim nowy sposób odczytania i określenia relacji oblubieńczej pomiędzy Maryją a Duchem Świętym. Prezentacja badań Francuskiego Towarzystwa Mariologicznego dokonana przez o. Stanisława C. Napiórkowskiego OFMConv. (*Maryja a Duch Święty. Badania Francuskiego Towarzystwa Mariologicznego*) stała się jakby jeszcze jednym spojrzeniem na całą tradycję interesującego nas zagadnienia, ze szczególnym uwzględnieniem jednak myśli Soboru Watykańskiego II, na którego pełną recepcję w wielu dziedzinach ciągle jeszcze oczekujemy. Świadectwem pracy na rzecz tej recepcji – i nie tylko – mogą być przybliżone uczestnikom sympozjum badania Katedry Mariologii KUL (ks. Krzysztof Kowalik, *Maryja a Duch Święty w badaniach Katedry Mariologii KUL*).

Na zakończenie sympozjum doszło do głosu wspomniane już papieskie nauczanie Jana Pawła II. Prezentujący je referenci (dwugłos) skupili się z jednej strony na tajemnicy Niepokalanego Poczęcia Maryi, a z drugiej na prawdzie o Maryi jako Oblubienicy Ducha Świętego. Ten ostatni tytuł pojawia się często w papieskim nauczaniu z racji – jak podkreślono – jego personalnej wymowy, a także odwoływania się przez papieża do myśli teologicznej św. Ludwika Grignion de Montfort i św. Maksymiliana Kolbego.

Należy mieć nadzieję, że to pierwsze spotkanie akademickiej mariologii w wydaniu Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego ze środowiskiem Częstochowy, która na co dzień stanowi miejsce wielkiej modlitwy maryjnej, będzie miało swoją kontynuację w latach następnych.